

exogenous melatonin can alleviate the course of stress reactions in animals. Therefore, melatonin is a potentially useful tool for pharmacological correction of manifestations of chronic stress in domestic and wild animals.

Key words: *war, chronic stress, animals, behavioral changes, melatonin*

Науковий керівник:

Пшиченко В. В.

канд. біолог. наук, доцентка

кафедри ветеринарної медицини та гігієни

Миколаївський національний аграрний університет

УДК: 636.09:616.995.42:614.48

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ДЕЗАКАРИЗАЦІЇ У ТВАРИННИЦЬКИХ ПРИМІЩЕННЯХ

Валерія БОГДАНОВА, здобувачка вищої освіти 4 курсу освітнього ступеня «Магістр», спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» Миколаївський національний аграрний університет м. Миколаїв, Україна

***Анотація.** Розглянуто організаційні та практичні аспекти проведення дезакаризації у тваринницьких приміщеннях. Висвітлено поняття дезакаризації, її основну мету та значення для підтримання епізоотичного благополуччя господарств.*

***Ключові слова:** дезакаризація, кліщі, паразити, тваринницькі приміщення, акарициди, ветеринарно-санітарні заходи, знищення, профілактика*

Дезакаризація тваринницьких приміщень є важливим елементом системи ветеринарно-санітарних заходів, спрямованих на боротьбу з кліщами та іншими паразитами, які можуть негативно впливати на стан здоров'я тварин, знижувати їх продуктивність та виступати переносниками збудників інфекційних і паразитарних хвороб. Під дезакаризацією розуміють комплекс організаційних, профілактичних і винищувальних заходів, спрямованих на знищення кліщів у тваринницьких приміщеннях, на обладнанні, інвентарі та прилеглий території із застосуванням спеціальних акарицидних препаратів або інших методів впливу [3].

Основною метою проведення дезакаризації є запобігання поширенню ектопаразитів, зниження ризику виникнення паразитарних захворювань, а також забезпечення належного ветеринарно-санітарного стану приміщень для утримання тварин. За характером проведення розрізняють профілактичну та поточну (вимушену) дезакаризацію. Профілактична проводиться у благополучних господарствах з метою попередження появи та розмноження кліщів, поточна здійснюється при виявленні паразитів або під час неблагополучної епізоотичної ситуації, а заключна проводиться після ліквідації

джерела зараження або після завершення комплексу ветеринарно-санітарних заходів з метою остаточного знищення кліщів у середовищі утримання тварин [1;3].

За способом впливу на паразитів дезакаризаційні заходи можуть здійснюватися механічними, фізичними та хімічними методами, серед яких у практиці тваринництва найбільш поширеним є застосування акарицидних препаратів [2].

Ефективність проведення дезакаризації значною мірою залежить від правильності підготовки приміщення до обробки. Перед проведенням заходів тварин необхідно вивести з приміщення, винести або ізолювати корми, воду та інвентар. Після цього здійснюють ретельне механічне очищення приміщення від гною, залишків підстилки, корму та пилу, оскільки органічні забруднення значно знижують ефективність дії акарицидних засобів. Далі проводять миття поверхонь водою або мийними розчинами, приділяючи особливу увагу щілинам, стикам конструкцій, перегородкам та іншим важкодоступним місцям, де можуть локалізуватися кліщі та їх яйця [4].

Частота проведення дезакаризації залежить від епізоотичного стану господарства, технології утримання тварин та санітарного стану приміщень. У більшості тваринницьких господарств профілактичну обробку рекомендується проводити не менше двох разів на рік — навесні перед початком активного періоду розвитку паразитів та восени після завершення пасовищного сезону або перед постановкою тварин на стійлове утримання [5].

Вимушену дезакаризацію проводять у разі масового виявлення кліщів або при виникненні захворювань. Для проведення дезакаризації використовують різноманітні акарицидні препарати у вигляді водних розчинів, емульсій або суспензій, які наносять методом обприскування, зрошення або аерозольного розпилення [4]. У ветеринарній практиці широко застосовують препарати на основі синтетичних піретроїдів, фосфорорганічних сполук та інших інсектицидно-акарицидних речовин, зокрема робочі розчини хлорофосу, карбофосу, трихлорметафосу або неоцидолу, які характеризуються високою ефективністю проти різних видів кліщів [2;6].

Робочі розчини готують безпосередньо перед використанням відповідно до інструкцій виробника, суворо дотримуючись рекомендованих концентрацій. Під час проведення дезакаризації обов'язковим є дотримання правил техніки безпеки та охорони праці. Працівники повинні використовувати засоби індивідуального захисту, зокрема спеціальний одяг, гумові рукавички, захисні окуляри та респіратори. Обробку проводять за відсутності тварин, не допускаючи потрапляння препаратів у корми, воду та на обладнання для годівлі. Після завершення обробки приміщення витримують певний час для дії препарату та ретельно провітрюють перед повторним введенням тварин [1].

Список використаних джерел

1. Методика антигрибкової обробки приміщень спеціальних Установ страхового фонду документації України та баз Зберігання страхового фонду

документації України. URL: https://old.archives.gov.ua/Law-base/SCAU/2019_19_d1.pdf

2. Організація дератизації. URL: <https://studfile.net/preview/5720453/page:25/>

3. Епізоотологія з мікробіологією I частина Електронний посібник. Дезінфекція. Дезінсекція. Дератизація. URL: https://vukladach.pp.ua/MyWeb/manual/wetmed/epizootologia_I_chastuna/epizootologia_I_chastuna/14/14.htm#%D0%B4%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D0%BD%D1%84%D0%B5%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F

4. Дезакаризація приміщень і території: види, способи проведення, ефективність. URL: <http://poradu24.com/gospodarstvo/dezakarizaciya-primishhen-i-teritori-vidi-sposobi-provedennya-efektivnist.html>

5. Як профілакувати кліщів на фермі. URL: <https://agrotimes.ua/tvarinnitstvo/yak-profilaktuvaty-klishev-na-fermi/>

6. Планування ветеринарних заходів: навч. посіб., 2-ге вид., доп. і перероб. / Л. М. Корнієнко, Л. Є Корнієнко, Б. М. Ярчук; за ред. Л. М. Корнієнко. Вид-во: Біла Церква, 2016. – 364 с.

***Abstract.** The organizational and practical aspects of carrying out disacarization in livestock premises are examined. The concept of disacarization, its main purpose, and its importance for maintaining the epizootic well-being of farms are highlighted.*

***Key words:** desacarization, ticks, parasites, livestock premises, acaricides, veterinary and sanitary measures, destruction, prevention*

Науковий керівник:

Бондар А.О.,

канд. с.–г. наук, доцентка

кафедри ветеринарної медицини та гігієни,

Миколаївський національний аграрний університет

УДК: 637.146:664.87

РОЗРОБЛЕНО ТЕХНОЛОГІЮ МОЛОЧНОГО ДЕСЕРТУ «ЦІАНОРА»

Ангеліна БОЙКО, здобувачка вищої освіти 4 курсу освітнього ступеня «Магістр», спеціальності 181

«Харчові технології»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

***Анотація:** У роботі досліджено вплив чаю анчан (*Clitoria ternatea*) в технології молочного десерту та проведено органолептичну оцінку готового продукту. Визначено перспективність використання анчану для підвищення якості та функціональної цінності десерту.*

***Ключові слова:** технологія, молочний десерт, рецептура, чай анчан, якість.*